

Dosarul nr. 2ra-25/22
2-20122534-01-2ra-11012022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – S. Vișcu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru

ÎNCHEIERE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Victor Hovorostovschii și compania de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Hovorostovschii împotriva companiei de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Maria Catan, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de compania de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni și s-a menținut hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis parțial acțiunea,

constată:

La 20 iunie 2019, Victor Hovorostovschii a depus cerere de chemare în judecată împotriva companiei de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni (în continuare CA „General Asigurări” SA), intervenient accesoriu Maria Catan, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 3-6).

În motivarea acțiunii a invocat că, la 01 mai 2019, conducând automobilul ce îi aparține cu drept de proprietate de model BMW X5, cu n/î XXX, în localitatea Anenii Noi a avut loc un accident rutier cu automobilul de model Nissan Qashqai, cu n/î XXX, condus de Maria Catan. Prin decizia agentului constatator, vinovat de producerea accidentului a fost recunoscută Maria Catan.

Astfel, conform Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, a anunțat compania de asigurări a CA „General Asigurări” SA despre survenirea cazului asigurat, atașând la cerere toate documentele confirmative obligatorii.

În scopul determinării pagubei în urma accidentului rutier produs, CA „General Asigurări” SA a examinat autovehiculul BMW X5 la două companii specializate: SRL „Claims Autotest” și SRL „Expertiza Auto”, iar drept urmare a estimat despăgubirea de asigurare pe cazul dat în valoare de 5 537,44 de lei.

Reclamantul a menționat că acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare RCA nr. 0693-19-RCA a fost semnat la 24 mai 2019 de către reprezentantul său, avocatul Snejana Timofeeva, cu mențiunea „nu sunt de acord cu evaluarea”.

Ulterior, la 29 mai 2019, a depus contestație motivată la despăgubirea de asigurare estimată de CA „General Asigurări” SA, solicitând recalcularea despăgubirii de asigurare reieșind din costul real al lucrărilor și pieselor de schimb necesare pentru reparația automobilului.

Totodată, întru justificarea contestației, a apelat la companii specializate pentru evaluarea despăgubirii reale. Așa, „Toyota Centru Chișinău Continent” a evaluat prejudiciul cauzat în urma accidentului la suma de 51 391 de lei, SRL „Autospace” la suma de 46 459 de lei și SA „DAAC Hermes” la suma de 54 285 de lei.

Reclamantul a remarcat că, în rezultatul cercetării independente, s-a stabilit că constatarea inițială a daunelor făcute de evaluatorii aleși de compania de asigurare a fost făcută în mod formal de persoană neautorizată, cu ignorarea unui șir de lucrări necesare care nu au fost notate la instrumentarea dosarului de daune, fiind ignorate faptele și cerințele prevăzute la art. 21 alin.(8) din lege, compania de asigurare nici nu a solicitat/propus de a efectua proces-verbal de constatare a daunelor suplimentare descoperite de specialiștii aleși de reclamant, iar procesul-verbal de constatare a daunelor a fost elaborat de Nicolai Ambronschin, în calitate de expert, dar în acest act nu sunt reflectate datele care atestă competența lui profesională și datele întreprinderii de evaluare. Mai mult ca atât, procesul-verbal de constatare este verificat de compania SRL „Claims Autotest”, pe când expertiza de evaluare este efectuată de SRL „Evaluare Plus”.

La fel, reclamantul a notat că raportul de expertiză ce i-a fost prezentat nu corespunde cerințelor obligatorii stabilite la art. 11 din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV din 18 aprilie 2002.

Astfel, reclamantul a propus companiei de asigurare recunoașterea evaluării pagubelor pricinuite perfectate de SRL „Autospace”, în calitate de bază legală pentru despăgubire de asigurare pe cazul nr. 0693-19-RCA și efectuarea achitării despăgubirii de asigurare în valoare de 46 459 de lei, însă, compania de asigurări a respins cererea.

Reclamantul Victor Hovorostovschii a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul CA „General Asigurări” SA în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 46 459 de lei, suma de 4 645 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 533,12 lei pentru achitarea taxei de stat și 4 000 de lei pentru asistență juridică.

La 07 noiembrie 2019, reclamantul Victor Hovorostovschii a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, încasarea din contul CA „General Asigurări” SA în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 37 707,02 lei, suma de 4 645 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 533,12 lei pentru achitarea taxei de stat și 4 000 de lei pentru asistență juridică (vol. I, f.d. 52).

În motivarea cererii de concretizare a indicat că, după ședința de judecată din 03 octombrie 2019, părțile de comun acord au efectuat revizuirea autovehiculului, iar la 24 octombrie 2019, întreprinderea specializată

SRL „Autospace” a întocmit un nou cont de serviciu în sumă de 37 707,02 lei, care a fost achitată de reclamant pentru reparația autovehiculului, lista pieselor de schimb și serviciilor de reparație fiind acceptată de ambele părți.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Victor Hovorostovschii.

S-a încasat de la CA „General Asigurări” SA în beneficiul lui Victor Hovorostovschii despăgubirea de asigurare în mărime de 21 284 de lei, cheltuielile de plată a taxei de stat în cuantum de 638,52 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (vol. I, f.d. 81, 118-128).

La 15 decembrie 2020, CA „General Asigurări” SA a depus prin poștă electronică cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 83, 88).

La 18 ianuarie 2021, Victor Hovorostovschii a declarat apel împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 115).

Prin încheierea din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Hovorostovschii împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (vol. I, f.d. 133-135).

Prin încheierea din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CA „General Asigurări” SA și i s-a acordat termen de 07 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în cuantum de 478,89 de lei (vol. I, f.d. 136-138).

La 08 iunie 2021, CA „General Asigurări” SA a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată și dovada plății taxei de stat, iar prin încheierea din 14 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău aceasta s-a acceptat spre examinare și s-a intentat procedura în apel (vol. I, f.d. 141-145, 152, 153).

La 29 iunie 2021, Victor Hovorostovschii a declarat recurs împotriva încheierii din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Hovorostovschii împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 158 recto-verso).

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de Victor Hovorostovschii și s-a menținut încheierea din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Hovorostovschii împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 178-182).

În atare circumstanțe, completul consideră că, la demararea căii de atac în ordine de apel, CA „General Asigurări” SA a respectat modul și termenul prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă.

Prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de CA „General Asigurări” SA și s-a menținut hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Totodată, s-a dispus că hotărârea judecătorească în partea încasării sumei de 21 284 de lei din contul CA „General Asigurări” SA în beneficiul lui Victor Hovorostovschii nu se pune în executare, pe motiv că a fost achitată (vol. I, f.d. 206, 207-217).

În consolidarea soluțiilor, instanțele inferioare au considerat neîntemeiată pretenția reclamantului privind stabilirea despăgubirii de asigurare în mărime de 37 707,02 lei, or, potrivit informației furnizate de SRL „Autospace” prețurile indicate în mărime cerută de reclamant corespund prețurilor pieselor noi originale pentru reparația automobilului din litigiu, însă, la caz, nu se vor calcula prețurile la piese noi, pentru că este un autovehicul cu o vechime de exploatare de 13 ani și un parcurs mai mare de 100 000 km.

Astfel, instanțele inferioare au conchis că, prin prisma art. 23 alin. (9) lit. b) și alin. (11) din Legea nr. 414/2006, CA „General Asigurări” SA corect a stabilit despăgubirea de asigurare în mărime de 21 284 de lei, ținând cont de anul producerii automobilului în litigiu și parcursul acestuia.

Cu titlu subsecvent, instanța de apel a notat că, prin ordinul de plată nr. 4944 din 19 decembrie 2019, CA „General Asigurări” SA a achitat lui Victor Hovorostovschii despăgubirea de asigurare în mărime de 21 284 de lei și din acest motiv hotărârea judecătorească în partea încasării despăgubirii de asigurare nu urmează să fie pusă în executare.

Succesiv, instanțele inferioare au apreciat ca fiind neîntemeiată pretenția lui Victor Hovorostovschii cu privire la reparare a prejudiciului moral, or, conform art. 16 din Legea nr. 414/2006, asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

Totodată, s-a notat că pentru a pretinde repararea prejudiciului moral cauzat pentru pretinsa tergiversare a examinării cazului asigurat din speță, reclamantul în cererea de chemare în judecată urma să dovedească prejudiciul moral sub aspectul existenței (care suferințe fizice sau psihice) și prin care probe se confirmă argumentele invocate de acesta. La caz, însă, reclamantul nu a dovedit prin probe admisibile faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală.

La 26 octombrie 2021, Victor Hovorostovschii a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 1).

Prin încheierea din 28 octombrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a restituit recursul depus de Victor Hovorostovschii împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 438 alin. (2) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 4-6).

La 13 decembrie 2021, Victor Hovorostovschii a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care a fost completată prin cererea din 06 ianuarie 2020, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei decizii noi prin care să fie încasată din contul CA „General Asigurări” SA în beneficiul său paguba real pricinuită și probată documentar în sumă de 16 423 de lei, suma de 4 645 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 533,12 lei și 399 de lei pentru achitarea taxei de stat, precum și suma de 4 000 de lei pentru asistență juridică (vol. II, f.d. 11-13, 14, 16-20).

La 21 ianuarie 2022, CA „General Asigurări” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurrate în partea cheltuielilor de judecată compensare, cu adoptarea în această parte a unei decizii noi.

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale cauzei, invocând că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că despăgubirea de asigurare în mărime de 21 284 de lei a fost achitată până la momentul emiterii hotărârii asupra fondului cauzei, prin care s-a încasat exact aceeași sumă.

În opinia recurentei CA „General Asigurări” SA, în cazul în care a achitat benevol despăgubirea de asigurare, nu exista temei de admite a acțiunii, iar pretențiile lui Victor Hvorostovschii urmau a fi respinse.

La fel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în baza procesele-verbale de constatare a daunelor nr. 0693-19-RCA din 02 mai 2019 și 09 octombrie 2019 a fost stabilită despăgubirea de asigurare în valoare de 21 284 de lei, însă, compania de asigurări s-a aflat în imposibilitatea executării obligației de achitare a acestei despăgubiri din motiv că Victor Hvorostovschii na a prezentat rechizitele bancare. Astfel, la caz, trebuia să se țină cont de faptul că potrivit art. 882-887 din Codul civil creditorul este în întârziere atunci când nu acceptă fără un temei legal prestația scadentă ce i se oferă, iar debitorul nu poate fi în întârziere în măsura în care creditorul este în întârziere.

Recurenta CA „General Asigurări” SA a considerat că, în aceste circumstanțe, nu i se poate imputa obligația de a-i compensa lui Victor Hvorostovschii cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în cuantum de 638,52 de lei și cheltuielile de asistentă juridică în sumă de 2 000 de lei, din moment ce acesta în mod intenționat a pus-o în imposibilitatea de a-și onora obligația de achitare a despăgubirii de asigurare.

Prin referința depusă la 21 ianuarie 2022, CA „General Asigurări” SA a solicitat respingerea recursului depus de Victor Hvorostovschii împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 24 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a notificat lui Victor Hvorostovschii și reprezentantului acestuia, avocatului Snejana Timofeeva copia recursului declarat de CA „General Asigurări” SA împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestuia. Însă, până la examinarea admisibilității recursului, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recursul CA „General Asigurări” SA.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se

bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La capitolul dat, completul de admisibilitate învederează și prevederile art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, care prevede că nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, conform regulilor recursului în Secțiunea a II-a, titularii dreptului de apel, care nu au folosit calea de atac a apelului, pot declara recurs numai dacă prin hotărârea atacată a fost modificată soluția primei instanțe și prin aceasta s-a înrăutățit situația recurentului. Respectiv, hotărârile în a căror privință nu a fost folosită calea de atac a apelului, odată ce legea prevede această cale de atac, nu pot fi atacate cu recurs.

În condițiile speței, prin încheierea din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, care a fost menținută prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Hvorostovschii împotriva hotărârii din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (vol. I, f.d. 133-135, 178-182).

În atare circumstanțe, Victor Hovorostovschii este considerat ca titular al dreptului de apel, dar care nu a folosit calea de atac a apelului. Respectiv, recursul acestuia împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este formulat *omissio medio*. Or, în situația în care hotărârea primei instanțe este menținută de către instanța de apel, recurentul, nefiind de acord nici cu hotărârea judecătoreiei, nici cu decizia curții de apel, poate formula în recurs numai acele temeuri care au fost invocate și examinate în instanța de apel. Recurentul nu poate formula temeuri de recurs, neinvocate în apel și asupra cărora instanța de apel nu s-a pronunțat.

Această interdicție garantează respectarea principiului ierarhiei căilor de atac, potrivit căruia recursul ca o cale ordinară de atac nu poate fi exercitat *omissio medio*, adică fără să se fi exercitat în prealabil calea de atac a apelului.

Respectiv, argumentele formulate de către Victor Hovorostovschii în recurs nu pot fi examinate, deoarece nu au format obiectul examinării în apel, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestora.

La fel, prin decizia recurată nu a fost modificată soluția primei instanțe adoptată asupra fondului cauzei, respectiv, prin aceasta nu s-a înrăutățit situația recurentului Victor Hovorostovschii.

Ipoteza relevantă certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat de Victor Hovorostovschii, deoarece acesta a folosit calea de atac cu recurs fără a folosi calea de atac a apelului. Astfel, circumstanța dată evidențiază lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, fapt ce impune necesitatea de a-l considera inadmisibil.

Succesiv, în privința recursului declarat de CA „General Asigurări” SA, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*,

10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia motivată din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată a fost comunicată CA „General Asigurări” SA, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de CA „General Asigurări” SA rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece CA „General Asigurări” SA nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de CA „General Asigurări” SA nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de

șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce CA „General Asigurări” SA a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de CA „General Asigurări” SA împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 429 alin. (5), art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Victor Hovorostovschii și compania de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas